

Distribució de la Cotorreta de Pit Gris *Myiopsitta monachus* a Catalunya

J. CLAVELL, E.MARTORELL, D.M. SANTOS & D.SOL

Distribution of the Monk Parakeet *Myiopsitta monachus* in Catalonia

The present distribution of the Monk Parakeet in Catalonia (NE Spain) is described. The distribution map has been drawn on the basis of information obtained by inquiry. The Monk Parakeet is a scarce and local species that can be observed mainly in coastal localities, especially in the city of Barcelona. The present distribution follows temperate climate with low rainfall, in areas with high human concentrations and gardens with palm trees. However, colonization is still in an initial stage and probably the area of distribution will be modified in coming years.

Key words: *Myiopsitta monachus*, distribution, Catalonia.

Jordi Clavell, Josep Soldevila, 49, 7è, 1a. 08030 Barcelona.
Eduard Martorell, Rosselló, 292, 5è, 3a. 08037 Barcelona.
David M. Santos, Trav. Collblanc, 81, 3er, 2a. 08904 L'Hospitalet.
Daniel Sol, Art, 55, 1er, 2a. 08026 Barcelona.
Rebut: 14.01.92, Acceptat: 20.02.92

INTRODUCCIÓ

La Cotorreta de pit gris *Myiopsitta monachus* (Fam. Psittacidae) és una espècie originària de Sud-Amèrica, on es distribueix des de Bolívia central i el sud de Brasil fins al centre d'Argentina (Forshaw & Cooper 1973). Darrerament, però, individus d'origen domèstic d'aquesta espècie han colonitzat altres països com la Gran Bretanya (Skerton 1968), Alemanya (Zajic 1971), Estats Units (Leck 1972, Probst 1976), Holanda (Bull 1973, Marechal 1976), Bèlgica (De Schaezen & Jacob 1985), Itàlia (Spano & Truffi 1986) i, dins d'Espanya, Catalunya (Muntaner et al. 1983), Andalusia

(Rodríguez 1990), Madrid (Pascual & Aparicio 1990) i el País Valencià (J.F. Sans, com. pers.).

La primera referència de l'espècie a Catalunya data de l'any 1975 quan van ser observats dos individus al parc de la Ciutadella de Barcelona i, des de llavors, la població ha anat augmentant i ha colonitzat altres localitats (vegeu Baillori & Nos 1985, Gutiérrez et al., en premsa). Fins al moment present la informació sobre la distribució d'aquesta espècie al nostre país era escassa (vegeu Muntaner et al. 1983) i dispersa. En aquest article presentem la distribució actual de la cotorreta de pit gris a Catalunya.

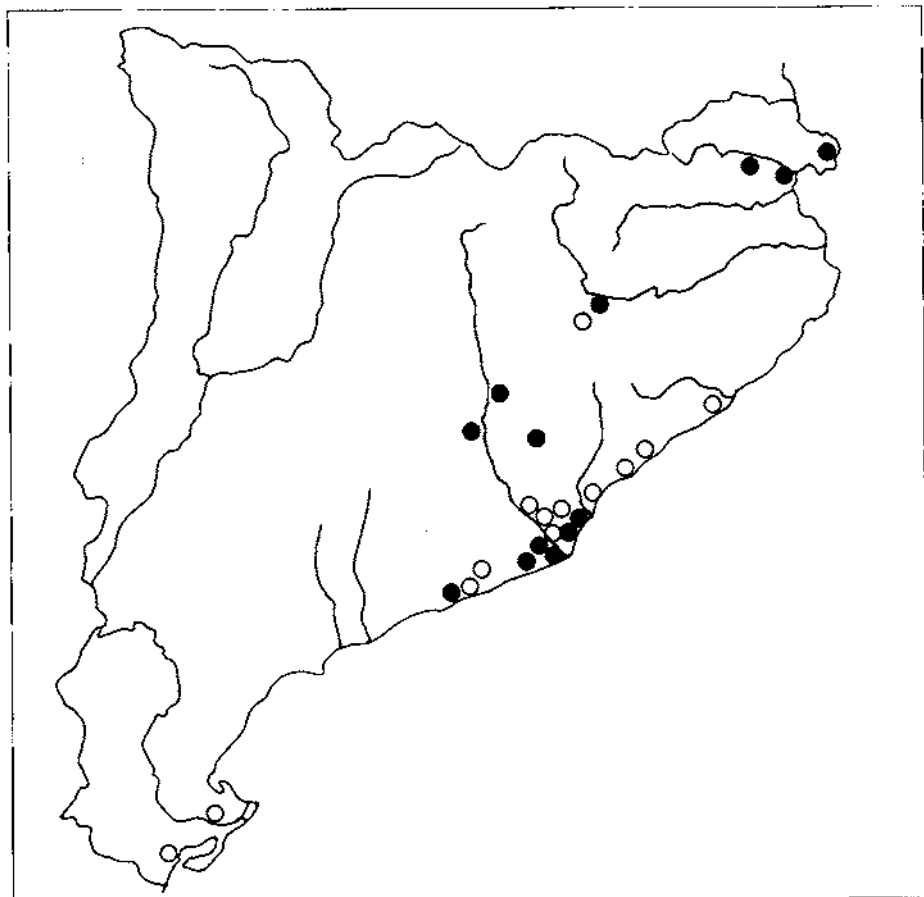

Fig. 1. Distribució actual de la Cotorreta de pit gris *Myiopsitta monachus* a Catalunya. (Cercles negres: localitats on s'ha trobat algun niu. Cercles blancs: localitats on no s'han trobat nius i només s'ha localitzat individus aïllats).

Fig. 1. Present distribution of the Monk parakeet in Catalonia. (Black circles: localities where nests have been found. White circles: localities where no nests have been found and only isolated individuals have been recorded).

MATERIAL I MÈTODES

L'estudi s'ha centrat a Catalunya utilitzant únicament observacions enregistrades els anys 1990 i 1991. L'elaboració del mapa de distribució ha consistit a recopilar la informació existent en base a anuncis a diversos mitjans de comunicació i cartes dirigides a diferents orni-

tòlegs del país (intentant cobrir tota l'àrea d'estudi). En total s'han recopilat 296 observacions de les quals un 79 % corresponen a la ciutat de Barcelona. Posteriorment s'han fet prospeccions del territori amb l'objectiu de trobar nius i obtenir informació complementària sobre l'hàbitat.

COMARCA	TERME MUNICIPAL	NIUS
Alt Empordà	Cadaqués	1
	Castelló d'Empúries	2
	Figueres	1
Bages	Manresa	2
	Sallent	2
Baix Ebre	Deltebre	*
Baix Llobregat	Cornellà de Llobregat	*
	El Prat de Llobregat	8
	Esplugues de Llobregat	*
	Gavà	2
	Molins de Rei	*
	Sant Joan Despí	*
	Viladecans	1
Barcelonès	Badalona	*
	Barcelona	155
	L'Hospitalet de Llobregat	2
Garraf	Cubelles	4
	Sant Pere de Ribes	*
	Vilanova i la Geltrú	*
Maresme	Malgrat de Mar	*
	Mataró	*
	Premià de Mar	*
Montsià	St. Carles de la Ràpita	*
Osona	Manlleu	1
	Vic	*
Vallès Occid.	Castellar del Vallès	1

Taula 1. Localitats de Catalunya amb presència de la Cotorreta de pit gris. Els números indiquen el nombre de nius localitzats; els * fan referència a observacions d'individus solitaris.

*Table 1. Localities of Catalonia with presence of the Monk parakeet. Numbers refer to the number of nests found; * refers to records of isolated individuals.*

RESULTATS I DISCUSSIÓ

La fig. 1 mostra l'àrea de distribució actual de la cotorreta de pit gris a Catalunya. En aquesta es poden distingir un mínim de tres possibles sub-poblacions (comarques de Barcelona, delta de l'Ebre i l'Empordà), la qual cosa pot suggerir un origen independent d'aquestes a partir d'individus escapats (tot i que la falta de dades no permet assegurar-ho). La major part de la població es concentra a Barcelona i al conjunt de ciutats que l'envolten

(vegeu també Batllori & Nos 1985, Gutiérrez et al., en premsa). Només a la ciutat de Barcelona se situen 155 dels 181 nius trobats en tot el territori (vegeu taula 1).

La distribució que segueix és bàsicament litoral, encara que en els darrers anys també ha colonitzat zones de més a l'interior (e.g. Manresa, Sallent i Castellar del Vallès, 1990) on és possible que els individus no hi romanquin tot l'any (A. Borràs, com. pers.). Algunes regularitats comunes en la major part de l'àrea de distribució són: 1) temperatures suaus (mitja-

na anual entre 14 i 18°C) i règim de pluges per sola dels 700 mm de mitjana anual, 2) altitud inferior als 500 m sobre el nivell del mar, 3) zona altament humanitzada, i 4) presència de zones ajardinades amb palmeres (*Phoenix* spp.).

Actualment la cotorreta de pit gris és una espècie local i escassa que ocupa quasi exclusivament ambients humanitzats. Probablement això és degut al fet que encara es troba en ple procés de colonització del territori. A Sud-Amèrica l'espècie té un espectre d'hàbitats més ampli, i ocupa boscos oberts, sabanes, marges de rius, matollars d'acàcia i ambients humanitzats (Forshaw & Cooper 1973); per tant, és possible que aquí estigui en una fase de selecció de l'hàbitat. El que és evident és que la cotorreta de pit gris ha colonitzat amb èxit el nostre país i, per tant, ha de ser considerada un component més de la nostra ornitofauna. •

AGRAIMENTS

A totes aquelles persones que ens han fet arribar les seves observacions, sense les quals no hauriem pogut fer l'estudi; especialment a Antoni Abad, Josep Manuel Arcos, Joan Estrada, Elias Fera, Pere Ferré, Jordi Garcia, Agustí Gasulla, Ricard Gutiérrez, Abel Julien, Manuel Muñoz i Deli Saavedra pel seu esforç d'escriure'ns. A Raül Aymí, Antoni Borràs i Pedro Cordero per les revisions de l'article. Finalment, a Marcos del Castillo i Joan Carles Senar pels seus suggeriments i ànims, i a Xavier Batllori pel seu interès i ajut.

BIBLIOGRAFIA

- BATLLORI, X. & NOS, R. 1985. Presencia de la Cotorrita gris *Myiopsitta monachus* y de la Cotorrita de collar *Psittacula krameri* en el área metropolitana de Barcelona. *Misc. Zool.* 9: 407-411.
- BULL, J., 1973. Exotic birds in the New York city area. *Wilson Bull.* 85: 501-505.
- DE SCHAETZEN, R. & JACOB, J.P., 1985. Installation d'une colonie de Perruches jeune-veuve *Myiopsitta monachus* a Bruxelles. *Aves* 22: 129-130.
- FORSHAW, J.M. & COOPER, W.T., 1973. *Parrots of the world*. Melbourne: Landsdowne.
- GUTIERREZ, R., ESTEBAN, P. & SANTA EUFEMIA, F.J. (en premsa). Els ocells del delta del Llobregat. Barcelona: Lynx.
- LECK, C.F., 1972. A Monk parakeet in New Jersey. *Cassinia* 53: 50.
- MARECHAL, P., 1976. Halsband parkieten. *Vogeljaar* 24: 300.
- MUNTANER, J., FERRER, X. & MARTINEZ-VILA, A. 1983. *Atlas dels ocells nidificants de Catalunya i Andorra*. Barcelona: Ketres.
- PASCUAL, P. & APARICIO, R.J., 1990. Noticiario ornitológico. *Ardeola* 37: 342.
- PROBST, F.M., 1976. Monk parakeet in South Carolina. *Chat* 40: 68-69.
- RODRIGUEZ, A., 1990. Noticiario ornitológico. *Ardeola* 37: 342.
- SKERTON, R., 1968. Free flying Quaker parakeets at Paington Zoo. *Avicult. Mag.* 74: 209-210.
- SPANO, S. & TRUFFI, G., 1986. Il Parrochetto dal collare, *Psittacula krameri*, allo stato libero in Europa, con particolare riferimento alle presenze in Italia, e primi dati sul Pappagallo monaco, *Myiopsitta monachus*. *Riv. Ital. Orn.* 56: 231-239.
- ZAJIC, H. 1971. Mönchssittiche (*Myiopsitta monachus*) baven 2 nester im Gestänge von Kranen. *Nachrichten naturw. Mus. Aschaffenburg* 80: 61.